

IN MEMORIAM

Tatu Kivinen
11.9.1918–27.6.2003

Maanmittausneuvos Tatu Kivinen kuoli 27.6. Hän sai juhannuspäivänä infarktint, josta hän ei enää toipunut, vaan menehtyi Saarijärven terveyskeskuksessa päivä keskussairaalaista paluunsa jälkeen. Kivinen oli syntynyt 11.9.1918 Nastolassa rautatieläisperheeseen. Hän kirjoitti ylioppilaaksi Kouvolassa vuonna 1939, opiskeli diplomi-insinööriksi sotien jälkeen Helsingin teknillisessä korkeakoulussa ja työskenteli maanmittarina Kouvolassa, Kuusamossa, Vaasassa Jyväskylässä ja jälleen Kouvossa. Hän jäi eläkkeelle Kymen lääninmaanmittausinsinöörin virasta vuonna 1981. Hän oli perustamassa 1970-luvun alussa myös Saarijärven maanmittauspiiriä ja työskenteli täällä parin vuoden ajan.

Kivinen oli ostanut jo töissä ollessaan kesäasunnon Riekon kylältä, jonne hän muutti vaimonsa Railin kanssa vakinaisesti asumaan vuonna 1983. Saarijärveläiset oppivat tuntemaan teräväsanaisen Kivisen *Sampon* yleisönosaston kirjoituksista. Hän oli myös lehden kolumnistina vuosikaudet. Hän otti kantaa kunnan ja myöhemmin kaupungin asioiden hoitoon, ensin kuntalaisena ja veronmaksajana ja myöhemmin valtuutettuna. Hänelle oli tärkeää tietää, mihin hänen veromarkkansa menevät. Hän harmaannutti monen Saarijärven kaupungin viranhaltijan hiuksia tiedonjanoillaan, kysymyksillään ja valituksillaan.

Kivinen valittiin suurella äänimäärällä ensimmäisen kerran kaupunginvaltuustoon vuonna 1989. Hän istui valtuustossa kaksi kautta peräkkäin, jäi pois yhdeksi kaudeksi, mutta tuli takaisin nykyiseen valtuustoon, jonka

vanhin jäsen hän oli. Tilintarkastuslautakunnassa hän pystyi perehtymään tarkasti kaupungin taloudenhoitoon. Kipakoista kannanotoistaan huolimatta hän ajoi Saarijärven etua ja halusi asioiden kehittyvän parempaan suuntaan. Hänen tapansa tuoda kantansa esille ei useinkaan miellyttänyt puoluetovereita eikä muitakaan valtuutettuja. Hän pysyi keskustalaisena, vaikka välillä siirtyikin omaan ryhmäänsä, josta hän palasi takaisin ruutuun kesäkuun kokouksessa.

Ampumaharrastuksensa myötä hän kiersi ympäri maata ja oli lähdössä Karstulan ampumaviihkollekin. Hän vei Saarijärven matkailuesitteitä mukanaan kisamatkoille ja kertoi paikkakunnan nähtävyyksistä, vaikka täällä hän saattoi arvostella vesikirppupuistoa ankarastikin. Kivinen oli molempien sotien veteraani ja sotilasarvoltaan kapteeni. Sotaveteraanien elinolojen parantaminen oli hänelle viime vuosien tärkein asia. Hän vaati kaupunginvaltuustossa kuntoutusmäärärahojen nostamista, jotta veteraanit voisivat asua mahdollisimman kauan kodeissaan. Myös kuulonhuolto ja sukututkimus olivat hänelle mieluisia harrastuksia.

Vainajan toivomuksesta muistojuhla pidetään vaimon, tyttären ja pojan perheen kesken.

Maire Hyvönen

Aulis Hartikainen
2.6.1926–25.4.2003

Maakuntaneuvos Aulis Hartikainen kuoli 25. huhtikuuta sydänkohtaukseen Tampereella, kun oli yhdessä nautittu kevätkauden viimeinen kuukausilounas. Tilaisuudesta tuli hänen hyvästijättönsä maanmittariveljille. Hän oli 76-vuotias, syntynyt Iisalmessa 2. kesäkuuta 1926.

Elämäntyönsä Aulis Hartikainen teki maankäytön suunnittelijana Tampereen talousalueella, joka maakuntana niin alueeltaan kuin nimitykseltään hänen toiminta-aikanaan usean kehitysvaiheen jälkeen vakiintui nykyiseksi Pirkanmaaksi.

Aulis Hartikainen palveli ylimääräisissä sotaharjoituksissa ja liikekannalle pannuissa joukoissa helmikuusta lokakuuhun 1944, mutta asevelvollisuutensa hän suoritti vasta pari vuotta myöhemmin.

Urheilullinen nuorukainen Aulis Hartikainen varttui Kiuruvedellä, juoksi, työnsä kuului ja heitti keihästä Soini Nikkisen ja veljensä Niilon kanssa ratavarressa omatekoisilla urheilupaikoilla. Oppikoulun käyminen rautatieläisperheen nuorelle soveltui luontevasti Raudaskylässä.

Aulis Hartikainen valmistui diplomi-insinööriksi Teknillisen korkeakoulun maanmittausosastolta 1952, toimi 1951–52 kartoittajana ja suunnittelijana Rovaniemellä ja 1952–55 maanmittaushallituksen asemakaavamittaustoimistossa suunnittelijana. Vuonna 1956 hänet valittiin alueiden käytön suunnittelijaksi neljä vuotta aiemmin toimintansa aloittaneeseen Tampereen liikennealueen seutusunnitteluliittoon. Hartikainen laati nopeassa tahdissa lähes kaikkiin toimialueen kunti-

en taajamiin maankäytön rakennekaaviot, osana ns. kuntasuunnitelmia, joille rakennuslaissa tuli yleiskaava-nimitys. Rakennuskaavoja Hartikainen teki kunnan tilaustöinä kymmenittäin. Maalaiskuntien rakennuskaavojen toteuttamiskelpoinen laatiminen oli uutta, asiaan perehtyneitä ei juuri ollut. Tällaisesta palvelusta tuli kunnille arvokas apu. Hartikaisen ajatus oli kehittää vähin erin uusi valtakunnallinen tieyhteys sisämaasta rannikon satamiin. Virroilla tämä muutti entiset kaavaratkaisut. Vastaavia esimerkkejä ovat Tampere–Ylöjärvi-tie ja kolmostien linjavalinta etelämpänä.

Tampereen seutukaavaliitto aloitti 1968 jolloin Hartikaisesta tuli seutukaavajohtaja. Tässä tehtävässä hän oli eläkkeelle jäämiseensä saakka vuoteen 1990. Seutukaavaliitosta ja maakuntaliitosta muodostettiin Pirkanmaan liitto.

Hartikainen piti Tampereen seutukaava-alueen keskusverkoston rakenteesta. Se muistutti malliyhdyskunnan teoriaa. Alueen valtakunnallinen sijainti antoi suuria odotuksia. Vallitsevat toimintapiirien jaot lääninrajan sijoittumisesta alkaen pirstoivat talousalueen ja hidastivat kehittymistä. Näiden esteiden ratkomiinseen hän pureutui. Hyvä lähtö oli ensimmäinen selvitys, mikä johti uuden lentokentän sijoittumiseen Pirkkalaan.

HartikainenNen korosti regionalismia: talousalueella tulee olla omat lähtökohdat, omat päättäjät. Valtion hallinnollista lääneittäistä väliastetta tulee rajoittaa, koska se tukahduttaa kehitystä.

Seitsemisen ja Helvetinjärven kansallispuistojen suunnittelu oli